

29.04.2019

AKSİS ULUSLARARASI BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.

**BAĞIMSIZ DENETİM YÖNETMELİĞİ
UYARINCA HAZIRLANAN**

**1 OCAK 2018 -31 ARALIK 2018 FAALİYET
DÖNEMİNE AİT ŞEFFAFLIK RAPORU**

Aksis Uluslararası Bağımsız Denetim A.Ş.

AKSİS ULUSLARARASI BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.

1 Ocak 2018-31 Aralık 2018 Faaliyet Dönemine Ait Şeffaflık Raporu

Aksis Uluslararası Bağımsız Denetim A.Ş. tarafından 1 Ocak 2018-31 Aralık 2018 faaliyet dönemi için hazırlanan iş bu Şeffaflık Raporu, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından 26 Aralık 2012 tarih 28509 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Bağımsız Denetim Yönetmeliği” çerçevesinde hazırlanmış ve kuruluşumuzun internet sitesinde yayımlanmıştır.

Aksis Uluslararası Bağımsız Denetim A.Ş.

Tayyip Yaşar, YMM
Sorumlu Denetçi
Yönetim Kurulu Başkanı

İstanbul, 29 Nisan 2019

İÇİNDEKİLER

1. Giriş	2
2. Şirket'in Hukuki Yapısı ve Ortakları Hakkında Bilgi	2
3. Şirket'in Kilit Yöneticileri ve Sorumlu Denetçileri Hakkında Bilgi	3
4. Şirket'in İçinde Bulunduğu Denetim Ağının Hukuki ve Yapısal Özellikleri.....	4
5. Şirket'in İlişkili Denetim Kuruluşları ve Diğer İşletmeler İle Bu İlişkilerin Mahiyeti	4
6. Şirket'in Organizasyon Yapısı.....	4
7. Kalite Güvence Sistemi İncelemeleri	5
8. Denetim Hizmeti Verilen KAYİK'ler	5
9. Sürekli Eğitim Politikası.....	6
10. Bağımsızlık İlkesine Uyum	6
11. Gelir Dağılımı.....	6
12. Sorumlu Denetçilerin Ücretlendirme Esasları	6
13. Kalite Kontrol Sistemi	7
13.1. Kaliteye İlişkin Liderlik Sorumlulukları.....	7
13.2. Etik Hükümler	8
13.3. Müşteri İlişkisinin ve Denetim Sözleşmesinin Kabulü ve Devam Ettirilmesi	9
13.4. İnsan Kaynakları.....	11
13.5. Denetimin Yürütülmesi	12
13.6. İzleme	14
14. Diğer Hususlar	16

1. Giriş

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGK”) tarafından 26 Aralık 2012 tarih 28509 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Bağımsız Denetim Yönetmeliği” uyarınca bir takvim yılında kamu yararını ilgilendiren kuruluşlar (“KAYİK”) denetimi yapmış denetim kuruluşlarının yıllık şeffaflık raporlarını kendi internet sitelerinde hesap dönemi kapanışının dördüncü ayın sonuna kadar yayınlamaları gerekmektedir. Aksis Uluslararası Bağımsız Denetim A.Ş (“Şirket”) tarafından söz konusu yönetmelik uyarınca 1 Ocak 2018-31 Aralık 2018 faaliyet dönemine ait iş bu şeffaflık raporu Yönetim Kurulu Başkanı Tayyip Yaşar tarafından 29 Nisan 2019 tarihinde imzalanarak Şirket’imiz internet sitesinde yayımlanmıştır.

2. Şirket’in Hukuki Yapısı ve Ortakları Hakkında Bilgi

Şirket’imiz 29 Aralık 2014 tarihinde Aksis Bağımsız Denetim A.Ş. olarak Akşemsettin Mah. Kocasinan Cad. No:50 Fatih/İstanbul adresinde kurulmuştur. Şirket merkezi 11 Şubat 2016 tarihinde Kaptanpaşa Mah. Piyalepaşa Bulvarı Ortadoğu Plaza No:73/18 Şişli/İstanbul adresine taşınmıştır. Şirket ünvanı 28 Nisan 2016 tarihinde Aksis Uluslararası Bağımsız Denetim A.Ş. olarak değiştirilmiştir.

Şirket’imizin hukuki statüsü anonim şirket olup, tek bir merkezde faaliyet göstermektedir. Şube ya da irtibat bürosu şeklinde örgütsel bir yapısı yoktur.

Şirket’imiz tarafından verilen bağımsız denetim hizmetleri 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 18 sorumlu denetçi 5 denetçi 30 denetçi yardımcısından oluşan toplam 53 kişilik uzman kadro ile verilmektedir.

Şirket’imizin bağımsızlık konusunda yürütülen kontrolleri her yıl tüm çalışanlar için tekrarlanarak uygulanmaktadır. İş etiği ve iş ahlakına yönelik ilke ve esaslar tüm çalışanlarımız için açık bir biçimde tanımlanmış ve en üst düzeyde tutularak takip edilmektedir.

Çalışanlarımızın denetimle ilgili bilgilerinin güncellenmesi ve profesyonel gelişimleri için sürekli bir eğitim programı yürütülmektedir.

Aksis Uluslararası Bağımsız Denetim A.Ş.

Şirket'in 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla ortakları aşağıdaki gibidir:

Ortaklar	Yönetim Kurulu'ndaki Görevi	Ünvanı
Tayyip Yaşar	Yönetim Kurulu Başkanı	Sorumlu Denetçi
Salih Ünal	Yönetim Kurulu Başkan Vekili	Sorumlu Denetçi
Adem Çalışkan	Yönetim Kurulu Üyesi	Sorumlu Denetçi
Abdülaziz Ural		Sorumlu Denetçi
Mehmet İhsan Ünlüsan		Sorumlu Denetçi
Menduh Atan		Sorumlu Denetçi
Kenan Buğa		Sorumlu Denetçi
Nizam Kılıç		Sorumlu Denetçi
Nail Çamcı		Sorumlu Denetçi
Rasim Sezer		Sorumlu Denetçi
Yılmaz Özel		Sorumlu Denetçi
Mehmet Güçlü		Sorumlu Denetçi
Çetin Dönmez		Sorumlu Denetçi
Halil İbrahim Avcı		Sorumlu Denetçi
Mahmut Celal Terzi		Sorumlu Denetçi
Ali Aydoğdu		Sorumlu Denetçi
Ümit Aydınoglu		Sorumlu Denetçi
Mehmet Külte		Sorumlu Denetçi
Muhsin Bilgi		Denetçi
Hayri Öztürk		Denetçi
Fatih Hakan Çimen		Denetçi
Ali Yazlı		Denetçi
Kemal Çelik		Denetçi
Hasan Ünlü		Denetim Kadrosunda Yer Almayan Ortak

3. Şirket'in Kilit Yöneticileri ve Sorumlu Denetçileri Hakkında Bilgi

Şirket'in 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kilit yöneticileri aşağıdaki gibidir:

Adı Soyadı	Unvanı
Tayyip Yaşar	Yönetim Kurulu Başkanı
Salih Ünal	Yönetim Kurulu Başkan Vekili
Adem Çalışkan	Yönetim Kurulu Üyesi
Mehmet Külte	Denetim Müdürü
Menduh Atan	Genel Müdür

Aksis Uluslararası Bağımsız Denetim A.Ş.

Şirket'in 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sorumlu denetçileri aşağıdaki gibidir:

Ortaklar	Üvanı
Tayyip Yaşar	YMM,Sorumlu Denetçi
Yılmaz Özel	YMM,Sorumlu Denetçi
Mehmet İhsan Ünlüsan	YMM,Sorumlu Denetçi
Salih Ünal	SMMM,Sorumlu Denetçi
Adem Çalışkan	SMMM,Sorumlu Denetçi
Mahmut Celal Terzi	SMMM,Sorumlu Denetçi
Kenan Buğa	SMMM,Sorumlu Denetçi
Nizam Kılıç	SMMM,Sorumlu Denetçi
Nail Çamcı	SMMM,Sorumlu Denetçi
Abdülaziz Ural	SMMM,Sorumlu Denetçi
Rasim Sezer	SMMM,Sorumlu Denetçi
Mehmet Güçlü	SMMM,Sorumlu Denetçi
Çetin Dönmez	SMMM,Sorumlu Denetçi
Menduh Atan	SMMM,Sorumlu Denetçi
Mehmet Külte	SMMM,Sorumlu Denetçi
Ali Aydoğdu	SMMM,Sorumlu Denetçi
Ümit Aydınoglu	SMMM,Sorumlu Denetçi
Halil İbrahim Avcı	SMMM,Sorumlu Denetçi

4. Şirket'in İçinde Bulunduğu Denetim Ağının Hukuki ve Yapısal Özellikleri

Şirket içinde bulunduğu bir denetim ağı bulunmamaktadır.

5. Şirket'in İlişkili Denetim Kuruluşları ve Diğer İşletmeler İle Bu İlişkilerin Mahiyeti

Şirket'in 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla herhangi başka bir denetim kuruluşu veya diğer işletmelerle ilişkisi bulunmamaktadır.

19 Ocak 2018 tarihinde Şirket'imiz ortakları tarafından Aksis Danışmanlık ve Yeminli Mali Müşavirlik Anonim Şirketi ("Aksis YMM") kurulmuştur. Aksis YMM müşterilerine bağımsız denetim hizmeti sunmamaktadır. Bağımsız denetim faaliyetleri açısından Şirket ile Aksis YMM arasında herhangi bir ilişki bulunmamaktadır.

6. Şirket'in Organizasyon Yapısı

Şirket'in 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yönetim kurulu aşağıdaki gibidir.

Adı Soyadı	Unvanı
Tayyip Yaşar	Yönetim Kurulu Başkanı
Salih Ünal	Yönetim Kurulu Başkan Vekili
Adem Çalışkan	Yönetim Kurulu Üyesi

Şirket'imizin denetim kadrosu 18 sorumlu denetçi, 5 denetçi 27 denetçi yardımcısı olmak üzere toplam 50 kişiden oluşmaktadır.

31 Aralık 2018 tarihinden sonra denetim kadromuz 18 sorumlu denetçi 5 denetçi, 30 denetçi yardımcısı olmak üzere 53 kişiden oluşmaktadır.

7. Kalite Güvence Sistemi İncelemeleri

Şirket'imiz bünyesinde denetim faaliyetimiz ile ilgili görev ve sorumlulukların sağlıklı olarak yürütülmesi amacıyla 660 sayılı KHK, Sermaye Piyasası Kurulu ("SPK")'nun bağımsız denetim konusunda yürürlükte olan mevzuatına uygun olarak, yönetim kurulu tarafından kalite kontrol sisteminin işleyişinden ve gözetiminden sorumlu olarak Kalite Kontrol Güvence Komitesi kurulmuştur.

Şirket Yönetim Kurulu tarafından "Kalite Kontrol Güvence Komitesi" sorumluları olarak Sorumlu Denetçi Rasim Sezer Kalite Kontrol Güvence Komitesi Başkanı, Sorumlu Denetçi Nail Çamcı ve Sorumlu Denetçi Abdulaziz Ural Kalite Kontrol Güvence Komitesi üyesi olarak atanmışlardır.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından 31 Temmuz 2018'de denetim dosyası incelemesine başlanmıştır. KGK, incelemeye ilişkin nihai raporunu 12 Nisan 2019 tarafımıza göndermiştir. Nihai raporda belirtilen konulara ilişkin düzeltici aksiyonlar alınmıştır.

8. Denetim Hizmeti Verilen KAYİK'ler

Şirket'imizin 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yılda hizmet verdiği Kayık kapsamındaki şirketlerin listesi aşağıdaki gibidir;

- Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.
- Ereğli Tekstil Turizm Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
- Katmerciler Araç Üstü Ekipman Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Trabzon Liman İşletmeciliği A.Ş.
- Global Menkul Değerler Anonim Şirketi
- Global Portföy Yönetimi Anonim Şirketi
- Global MD Portföy Birinci Değişken Fon
- Global MD Portföy Birinci Hisse Senedi Fonu
- Global MD Portföy İkinci Değişken Fon
- Global MD Portföy İkinci Hisse Senedi Fonu
- Global MD Portföy Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu
- Global MD Portföy Orta Vadeli Borçlanma Araçları Fonu
- Global MD Portföy Para Piyasası Fonu
- Global Md Portföy Yönetimi A.Ş.Torkam 42.Cadde Ticari Gayrimenkul Yatırım Fonu
- Global Faktoring Hizmetleri A.Ş.
- Gedaş Gayrimenkul Değerleme A.Ş.
- Ace Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık Anonim Şirketi
- Birleşim Varlık Yönetimi A.Ş.

9. Sürekli Eğitim Politikası

Şirket personelimizin ve ortaklarımızın ihtiyaç duydukları bilgi birikimine sahip olması için şirket içi eğitim programları düzenlenmektedir. Bu çerçevede şirketimiz bünyesinde aşağıdaki belirtilen konularda eğitimler yapılmıştır.

Konu	Katılımcı ünvanı	Saat
BDS	Denetçi, Sorumlu Denetçiler ve Denetçi Yardımcıları	16
TMS	Denetçi, Sorumlu Denetçiler ve Denetçi Yardımcıları	36
Stok Sayım Eğitimi	Denetçi Yardımcıları	2
Genel Muhasebe	Denetçi Yardımcıları	23
İdea- Mus İstatistik Programı	Denetçi, Denetçi Yardımcıları	2
Temel Vergi Konuları	Denetçi Yardımcıları	1
Etik Hükümler	Denetçi ve Sorumlu Denetçiler	6
Denetim Dosyası	Denetçi Yardımcıları	5
Denetim Planlama Eğitimi	Denetçi, Denetçi Yardımcıları	5

10. Bağımsızlık İlkesine Uyum

Bağımsızlık ve bağımsızlığın korunması hususunda 6102 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri ile Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nin 22. maddesine, Türkiye Denetim Standartları (TDS)'na ve diğer düzenleyici kurul ve kurumların düzenlemelerine uygunluğun sağlanması hususundaki gözden geçirmelerin yeterli kapsamda, nitelikte ve zamanında gerçekleştirildiğine, denetçi ve sorumlu denetçilerin bağımsızlık beyanlarının TDS'lere uygun olarak alındığını ve gerçek durumu yansıttığını teyit ederiz.

11. Gelir Dağılımı

Şirket'imizin 1 Ocak – 31 Aralık 2018 hesap dönemine ilişkin denetim faaliyeti finansal bilgileri aşağıda yer almaktadır.

Bağımsız denetim faaliyetlerinden	1.916.424
Danışmanlık Hizmetlerinden	1.952.310
Diğer Denetim Faaliyetlerinden	20.500
Toplam	3.889.234

12. Sorumlu Denetçilerin Ücretlendirme Esasları

Bağımsız denetim faaliyetinin yürütülmesinden sorumlu tutulan ve bu denetime ait raporun bağımsız denetim kuruluşu adına imzalanmasına yetkili kılınan sorumlu denetçiler piyasa koşulları dikkate alınarak maaş ve ücret alırlar.

Şirket ortağı olan sorumlu denetçiler Genel Kurul'un kar dağıtım politikasına göre hisseleri oranında kâr payı alabilmektedir.

13. Kalite Kontrol Sistemi

Şirket'imiz aşağıdaki unsurların her birini ele alan politika ve prosedürleri içeren kalite kontrol sistemi kurmuştur. Kalite kontrol sistemi etkin işlemekte ve belgelendirilmektedir. Şirket'imiz bu sistemin devamlılığını sağlayacaktır. Kalite kontrol sistemimiz aşağıdaki politika ve prosedürleri içermektedir.

- Denetim şirketi bünyesinde kaliteye ilişkin liderlik sorumlulukları.
- İlgili etik hükümler.
- Müşteri ilişkisinin ve denetim sözleşmesinin kabulü ve devam ettirilmesi.
- İnsan kaynakları.
- Denetimin yürütülmesi.
- İzleme.

13.1. Kaliteye İlişkin Liderlik Sorumlulukları

Şirket'imizin Kaliteye İlişkin Sorumlulukları

Şirket'imiz kaliteyi, denetimlerin yürütülmesinde vazgeçilmez ve öncelikli bir unsur olarak kabul eden bir kurumsal kültür olarak teşvik etmektedir.

Şirket yönetimi tarafından belirlenen iş stratejisinin, yürütülen tüm denetimlerde kaliteyi öncelikli bir zorunluluk olarak ele alması, kaliteye dayalı bir kurum içi kültürün geliştirilmesinde özellikle önem vermektedir. Böyle bir kurum içi kültürün geliştirilmesi için aşağıdaki hususlara dikkat edilmektedir.

- Personele ilişkin performans değerlendirme, ücret ve sair haklar ile terfi (teşvik sistemleri dâhil) konularını ele alan politika ve prosedürleri, Şirket'in kalite taahhüdünü her şeyden üstün tuttuğunu gösterecek şekilde oluşturulmuştur.
- Ticari kaygıların yapılan çalışmaların kalitesinin önüne geçmemesini sağlayacak şekilde yönetim sorumluluklarını belirlenmiştir.
- Kalite kontrol politika ve prosedürlerinin geliştirilmesi, belgelendirilmesi ve desteklenmesi için yeterli kaynağı sağlanmıştır.

Bağımsız Denetimin Kalitesinin Sağlanmasında Liderlik Sorumlulukları

Denetimlerden Sorumlu baş denetçi, görevli olduğu her bağımsız denetiminde, bağımsız denetimin genel kalitesi konusunda sorumluluğu üstlenerek, gerek yaptığı işler ve gerekse bağımsız denetim ekibine yaptığı açıklamalar yoluyla bağımsız denetimin her aşamasında diğer bağımsız denetçilere bağımsız denetimin kalitesi konusunda örnek olmak zorundadır.

Denetim şirketi sorumlu baş denetçisinin sergilediği örnek tutum ve davranışlarla kurum içi kültürü önemli ölçüde etkiler. Kurum içinde kalite kültürünün geliştirilmesi, şirket yönetiminin tüm kademelerinin, kalite kontrol politika ve prosedürleri ile aşağıdaki durumların gerekliliğine vurgu yapan açık, tutarlı, süreklilik gösteren eylem ve mesajlarına bağlıdır;

- Çalışmaların mesleki standartlara ve yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygun olarak yapılması,
- Şartlara uygun raporların düzenlenmesi.

Bu tür politika ve prosedürlerin asıl amacı yüksek kaliteli çalışmaları esas alan ve ödüllendiren bir çalışma kültürü teşvik etmektedir. Bu çalışmalar sadece bunlarla sınırlı olmamak üzere ilave olarak eğitim seminerleri, toplantılar, resmî ve gayri resmî görüşmeler bültenler ve bilgilendirme notları ile personele duyurulacaktır.

13.2. Etik Hükümler

Sorumlu Baş Denetçinin Etik İlkelerle İlişkin Sorumluluğu

Şirket sorumlu denetçi ve ekipte yer alan bağımsız denetçilerin etik hükümlere uyumu konusunda makul güvence sağlayan politika ve prosedürler oluşturmuştur. Etik hükümler mesleki etiğin temel ilkelerini belirlemektedir. Bu ilkeler:

- Dürüstlük,
- Tarafsızlık,
- Mesleki yeterlik ve özen,
- Sır saklama,
- Mesleğe uygun davranış.

Sorumlu denetçi etik ilkelere uygun olmayan hususların varlığı konusunda dikkatli olmak zorundadır. Bağımsız denetim sırasında diğer ekip üyeleri ve sorumlu denetçi gerekli oldukça etik konuları ve bu konulardaki gözlemleri paylaşmaktadır. Sorumlu denetçi herhangi bir şekilde dikkatine sunulan hususları, çalıştığı diğer bağımsız denetçilerle de tartışarak yapılacak gerekli işlemleri belirlemektedir.

Sorumlu denetçi ya da gerekli olduğu durumlarda bağımsız denetim ekibinin diğer üyeleri, tespit edilen sorunları ve bunların nasıl çözümlendiği hususunu yazılı hale getirilmektedir.

Şirket'in Bağımsızlığa İlişkin Sorumluluğu

Şirket bağımsızlık hükümlerini, personeline ve -varsa- bu hükümlere tabi olan diğer kişilere elektronik veya yazılı olarak bildirir.

Sorumlu Denetçinin Bağımsızlığa İlişkin Sorumluluğu

Sorumlu denetçi, yapılan bağımsız denetimle ilgili olarak bağımsızlığın sağlandığına ilişkin makul bir güvence oluşturduğu sonuca ulaşacak tedbirleri mevzuata uygun olarak almaktadır.

Sorumlu denetçi ortadan kaldırılamayan veya etkisi azaltılamayan bağımsızlığı tehdit eden bir durum tespit ettiğinde, şirket ile görüşerek bağımsızlığı tehdit eden faaliyet veya işlemin iptal edilmesi veya bağımsız denetimden çekilmek üzere gerekli süreçlerin başlatılması gibi önlemlerin alınmasını sağlamak ve konuya ilişkin tartışmaları ve ulaşılan sonuçları yazılı hale getirilmek zorunluluğu bulunmaktadır.

Yazılı Taahhüt

Şirket etik hükümler uyarınca bağımsız olması gereken tüm personelinden her bir denetimden önce ve her hâlikârda yılda en az bir kez, bağımsızlık politika ve prosedürlerine uyduklarını ve uyacaklarını bildiren yazılı bir taahhüt alır.

Yakınlık Tehdidi

Şirket denetimlerde aynı kıdemli personelin uzun süre görevlendirilmesinin oluşturabileceği yakınlık tehdidine karşı, mevzuatla daha kısa süre öngörülmemişse, sorumlu denetçi ve kıdemli personelini yedi yılda bir rotasyona tabi tutulmasını öngörmektedir.

Şirket kendisi ile ilgili olarak, mevzuatla öngörülen rotasyon süresine uymaktadır. Şirket kamu sektörüne yönelik denetimlerde bağımsızlığını sağlayıcı önlemleri alır. Her yıl rotasyon süreleri gözden geçirilerek gerekli işlemler yapılır.

13.3. Müşteri İlişkisinin ve Denetim Sözleşmesinin Kabulü ve Devam Ettirilmesi

Şirket'in Yeterlilik, Beceri ve Kapasitesinin Değerlendirilmesi

Şirket yeni veya mevcut bir müşteriden yeni bir denetim sözleşmesi kabul edebilmesi için gerekli yeterlik, beceri, kapasite ve kaynaklara sahip olup olmadığını değerlendirmektedir. Denetime ilişkin yükümlülüklerin ve mevcut şirket personelinin niteliklerinin gözden geçirilmektedir.

Bu gözden geçirme aşağıdaki hususlara dikkat edilecektir;

- Denetim şirketi personelinin ilgili sektörlere veya denetim konularına ilişkin bilgi sahibi olup olmadığı,
- Denetim şirketi personelinin ilgili düzenleme ve raporlama hükümlerine ilişkin deneyimlerinin veya gerekli bilgi ve becerileri etkin biçimde edinebilme kabiliyetinin olup olmadığı,
- Denetim şirketinin gerekli yeterlik, beceri ve kapasiteye sahip yeterli personelinin bulunup bulunmadığı
- İhtiyaç hâlinde uzmanlardan faydalanma imkânının olup olmadığı,
- Denetimin kalitesinin gözden geçirilmesi için gerekli kısıtlara ve liyakat şartlarına sahip kişilerin bulunup bulunmadığı,

Etik Hükümlere Uyum

Şirket'in müşteri kabulünde, kalite kontrol sisteminin ve mevzuat hükümlerinin belirlemiş olduğu etik hükümlere uygunluğu sağlanmıştır.

Müşterinin Dürüstlüğü

Şirket olarak müşterilerin dürüstlüğüne ilişkin olarak aşağıdaki hususlara dikkate almaktadır;

- Müşterinin ana ortaklarının, kilit yöneticilerinin ve üst yönetiminden sorumlu olanların kimlikleri ve ticari itibarları.
- İş uygulamaları da dâhil müşteri faaliyetlerinin niteliği.
- Müşterinin ana ortaklarının, kilit yöneticilerinin ve üst yönetiminden sorumlu olanların muhasebe standartlarını yorumlama ve iç kontrol çevresi gibi hususlardaki tutumlarına ilişkin olumsuz bilgiler.
- Müşterinin, denetim ücretlerini olabilecek en düşük seviyede tutmaya yönelik ısrarlı tutumu.
- Çalışma kapsamının uygun olmayan şekilde sınırlandırıldığına dair göstergeler.
- Müşterinin kara para aklama veya suç teşkil eden diğer faaliyetlerde bulunabileceğine ilişkin göstergeler.
- Şirket' in seçilmek istenmesinin ve önceki denetim şirketinin yeniden seçilmemesinin nedenleri.
- İlişkili tarafların kimlik ve ticari itibarları.

Genel olarak müşterinin dürüstlüğü hakkındaki bilgisini, müşteriyle ilişkisini devam ettirdiği süreyle paralel olarak artacaktır.

Müşteri Kabulünde ve Devam Ettirilmesinde Bilgi Edinme

Şirket,

- Yeni bir müşteriyle denetim ilişkisi kurmadan önce
- Mevcut bir müşteriye denetim hizmeti vermeye devam edip etmeme kararı verirken ve
- Mevcut bir müşteriden yeni bir denetim işini kabul edip etmemeyi değerlendirirken

şartlara göre gerekli gördüğü her türlü bilgiyi elde etmektedir.

Müşteri İlişkisinin Devam Ettirilmesi

Bir müşteri ilişkisinin devam ettirilmesine karar verilirken mevcut veya önceki denetimler sırasında ortaya çıkan önemli konular ve bu konuların ilişkinin devam etmesine olan etkileri dikkate alınmaktadır.

Çekilme

Şirket bir denetime veya müşteri ilişkisinin devam ettirilmesine yönelik olarak, önceden öğrenmiş olması hâlinde bu denetimi reddetmesine sebep olabilecek bilgileri edinmesi halinde;

- Bu durumlarda doğan mesleki ve yasal sorumlulukları (Şirket'in, kendisini seçen kişi veya kişilere ya da bazı durumlarda düzenleyici otoritelere rapor vermesini gerektiren bir hükmün bulunup bulunmadığı dâhil) değerlendirir.
- Denetimden çekilme veya denetimden ve müşteri ilişkisinden birlikte çekilme ihtimalleri değerlendirilir. Buna ilişkin politika ve prosedürler aşağıdaki hususları içerecek şekilde oluşturulmuştur.
 - İlgili şart ve durumlar karşısında Şirket'in atabileceği uygun adımlar hakkında müşteri yönetiminin uygun kademeleri ve üst yönetimden sorumlu olan kişilerle müzakere edilmesini sağlar.
 - Şirket çekilmenin uygun olduğuna karar vermiş ise, söz konusu denetimden veya denetim ve müşteri ilişkisinden birlikte çekilme kararı ile bu kararın sebeplerinin, müşteri yönetiminin uygun kademeleri ve üst yönetimden sorumlu olanlarla müzakere edilmesini sağlar.
 - Şirket denetime devam etmesini gerektirecek mesleki veya mevzuattan kaynaklanan bir yükümlülüğünün bulunup bulunmadığının veya söz konusu denetimden ya da denetim ve müşteri ilişkisinden birlikte çekilme kararının sebepleriyle birlikte Kuruma ve/veya diğer düzenleyici otoritelere rapor verme yükümlülüğünün bulunup bulunmadığının değerlendirilir.
 - Önemli hususların, yapılan istişarelerin, ulaşılan sonuçların ve sonuçların dayanaklarını belgelendirilir.

13.4. İnsan Kaynakları

Şirket,

- Denetimleri mesleki standartlar ile yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütmektedir.
- Sorumlu denetçilerin içinde bulunulan şartlara uygun rapor düzenlemesini sağlamak için gerekli yeterlik ve beceriye sahip, etik ilkelere bağlı uygun personel bulundurmaktır.

Yeterlik

Şirket yeterliği sağlamak üzere;

- Meslekle ilgili konularda yükseköğrenim almış personel istihdamı yapar.
- Teorik ve uygulamalı eğitimler dâhil sürekli mesleki gelişimi sağlar.
- Mesleki tecrübenin arttırılmasını sağlar.
- Daha deneyimli çalışanlar refakatinde denetim ekibinin diğer üyelerinin yetiştirilmesini gözetir.
- Bağımsız olması zorunlu olan personel için bağımsızlık eğitimi verir.

Eğitim Kaynakları

Şirket bünyesinde teknik imkânların ve eğitim kaynaklarının bulunmaması gibi hâllerde şirket kadrosunda yer almayan uygun yeterliğe sahip kişilerin hizmetinden yararlanabilmektedir.

Denetim Ekiplerinin Belirlenmesi

Şirket her bir denetimin sorumluluğunu bir sorumlu denetçiye vermektedir ve

- Sorumlu denetçinin kimliğini ve görevini, müşterinin kilit yöneticilerine ve üst yönetimden sorumlu kişilere iletilir,
- Sorumlu denetçinin uygun yeterliğe, beceriye ve görevini yerine getirme yetkisine sahip olmasını sağlar,
- Sorumlu denetçinin sorumluluklarını açıkça tanımlar ve sorumlu denetçiye bildirir.

Şirket denetim ekiplerini görevlendirirken ve bu ekiplere uygulanacak gerekli yönlendirme ve gözetim seviyesini belirlerken, denetim ekibinin;

- Uygun eğitim ve denetimlere katılım yoluyla benzer nitelik ve karmaşıklıkta denetimler hakkında elde ettiği bilgisini ve uygulama tecrübesini değerlendirir.
- Mesleki standartlar ve yürürlükteki mevzuat hükümlerine ilişkin bilgisini değerlendirir.
- Bilgi teknolojileri hakkında bilgi sahibi olmak dâhil teknik bilgisi ve uzmanlığını değerlendirir.
- Müşterilerin faaliyet gösterdiği sektörler hakkındaki bilgisini değerlendirir.
- Mesleki muhakeme kullanabilme kabiliyetini değerlendirir.
- Denetim şirketinin kalite kontrol politika ve prosedürleri hakkındaki kavrayışını değerlendirir.

13.5. Denetimin Yürütülmesi

Denetimin Yürütülmesi

Şirket denetimin mesleki standartlar ile yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütülmesine ve Şirket'in veya sorumlu denetçinin içinde bulunulan şartlara uygun raporlar düzenlemesine ilişkin olarak, kendisine makul güvence sağlayacak politika ve prosedürleri oluşturmuştur.

Denetimin Yürütülme Kalitesinin Tutarlılığı

Şirket politika ve prosedürleri aracılığıyla denetimin yürütülme kalitesinin tutarlılığını artırır. Bu tutarlılık, genellikle yazılı veya elektronik rehberler, yazılımlar veya diğer standart belgelendirme biçimleri ile sektöre veya denetimin konusuna özgü rehberlerin oluşturulması suretiyle sağlamaktadır.

Yönlendirme ve Gözetim

Şirket'in yönlendirme ve gözetim sorumluluklarına ilişkin politika ve prosedürleri;

- Denetimin ilerleyişinin takibini,
- Denetim ekibi üyelerinin yeterlik ve kabiliyetlerinin, çalışmalarını yapmak için yeterli zamana sahip olup olmadıklarının, kendilerine verilen talimatları anlayıp anlamadıklarının ve söz konusu çalışmanın planlanan yaklaşıma uygun olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin değerlendirilmesini,
- Denetimin yürütülmesi sırasında ortaya çıkan önemli hususların ele alınmasını, bunların önemini değerlendirilmesini ve planlanan yaklaşımın uygun bir şekilde uyarlanmasını,
- Denetimin yürütülmesi sırasında daha deneyimli denetim ekibi üyeleri tarafından değerlendirilecek veya istişare edilecek konuların belirlenmesini içermiştir.

Gözden Geçirme

Şirket gözden geçirme sorumluluğuna ilişkin politika ve prosedürleri daha deneyimli denetim ekibi üyelerinin, daha az deneyimli ekip üyeleri tarafından yapılan çalışmalarını gözden geçirmesi esasına dayanmaktadır.

İstişare

İstişare, denetim şirketi içinden veya dışından özel uzmanlığa sahip kişilerle, ilgili konuların uygun mesleki seviyede müzakere edilmesini içerir. İstişarede, Şirket'in kolektif deneyimi ile teknik uzmanlığının yanı sıra uygun araştırma kaynakları da kullanılmaktadır.

Şirket, politika ve prosedürlerinde istişareye gerekli ölçüde yer verilmesi, zor ve tartışmalı konularda personeli istişareye teşvik eden ve istişareyi bir güç olarak kabul eden bir kültürün geliştirilmesine yardımcı olmaktadır.

Denetimin Kalitesine Yönelik Gözden Geçirme

Şirket, belirli denetimler için denetimin kalitesine yönelik olarak, denetim ekibinin vardığı önemli yargıların ve raporu oluştururken ulaştığı sonuçların tarafsız olarak değerlendirilmesini sağlayıcı nitelikte olan bir gözden geçirmeyi gerekli kılan politika ve prosedürler oluşturmuştur.

Denetimin Kalitesine Yönelik Gözden Geçirmenin Niteliği, Zamanlaması ve Kapsamı

Şirket, bir denetimin kalitesine yönelik gözden geçirmenin niteliğini, zamanlamasını ve kapsamını belirleyen aşağıdaki politika ve prosedürleri oluşturmuştur.

- Denetimin kalitesine yönelik gözden geçirme tamamlanmaya kadar denetim raporuna tarih verilmeyecektir. Ancak denetimin kalitesine yönelik gözden geçirmeye ilişkin belgelendirme, rapor tarihinden sonra tamamlanabilir.
- Şirket denetimin kalitesinin gözden geçirilmesinin zamanında ve denetimin uygun aşamalarında gerçekleştirilmesi, önemli sorunların rapor tarihinde veya rapor tarihi öncesinde gözden geçiren kişiyi tatmin edecek şekilde ve gecikmeden çözülmesini sağlar.

Gözden Geçirmede Şirket'in Sorumlulukları

Denetimin kalitesinin gözden geçirilmesinde;

- Önemli hususların sorumlu denetçi ile müzakere edilmesini,
- Finansal tablolar veya denetimin konusunu oluşturan diğer bilgiler ile önerilen denetçi raporunun gözden geçirilmesini,
- Denetim ekibinin vardığı önemli yargılar ile ulaştığı sonuçlara ilişkin seçilen çalışma kâğıtlarının gözden geçirilmesini,
- Denetçi raporu oluşturulurken ulaşılan sonuçların ve önerilen raporun uygun olup olmadığının değerlendirilmesini sağlar.

Borsada İşlem Gören İşletmelerin Bağımsız Denetimleri ile Diğer Bağımsız Denetimler

Şirket borsada işlem gören işletmelerin finansal tablolarının bağımsız denetimleri ile diğer bağımsız denetimlerin kalitesinin gözden geçirilmesinde, aşağıdaki hususları ayrıca dikkate alır.

- Denetim ekibinin söz konusu denetime ilişkin bağımsızlığını değerlendirilmesi.
- Görüş farklılıkları içeren hususlar ya da diğer zor veya tartışmalı konularda gerekli istişarelerin yapıp yapılmadığı ile bu istişareler doğrultusunda ulaşılan sonuçların gözden geçirilmesi,
- Gözden geçirilmek üzere seçilen belgelerin, önemli yargılarla ilişkili olarak gerçekleştirilen çalışmaları yansıtıp yansıtmadığı ve ulaşılan sonuçları destekleyip desteklemediğinin incelenmesi

Denetimin Kalitesine Yönelik Gözden Geçirmenin Belgelendirilmesi

Şirket, denetimin kalitesine yönelik gözden geçirmenin belgelendirilmesine ilişkin politika ve prosedürler oluşturmuştur. Bu politika ve prosedürler,

- Denetimin kalitesinin gözden geçirilmesine ilişkin şirket politikalarının gerektirdiği prosedürlerin uygulanmış olduğunun,
- Denetimin kalitesinin gözden geçirilmesinin, ilgili rapor tarihiyle aynı tarihte veya öncesinde tamamlanmış olduğunun,
- Gözden geçiren kişinin bilgisi dâhilinde, denetim ekibinin vardığı önemli yargılar ile ulaştığı sonuçların uygun olmadığına dair kanaat oluşturmasına sebep olacak çözüme kavuşturulmamış herhangi bir konunun bulunmadığının belgelendirilmesini zorunlu kılar.

Çalışma Kâğıtlarının Nihai Denetim Dosyalarında Birleştirilmesi İşleminin Tamamlanması

Şirket, denetim raporlarının tamamlanmasının ardından denetim ekiplerinin, çalışma kâğıtlarını nihai denetim dosyalarında birleştirmesini sağlar. Finansal tabloların bağımsız denetim ve sınırlı bağımsız denetimlerinde çalışma kâğıtlarının nihai denetim dosyalarında birleştirilmesi işleminin denetçi raporu tarihinden itibaren altmış gün içinde tamamlanmasını sağlamaktadır.

Çalışma Kâğıtlarının Gizliliği, Güvenli Biçimde Saklanması, Doğruluk Ve Bütünlüğü, Erişilebilirliği Ve Geri Kullanılabilirliği

Şirket çalışma kâğıtlarının gizliliğini, güvenli biçimde saklanmasını, doğruluk ve bütünlüğünü, erişilebilirliğini ve geri kullanılabilirliğini sağlar.

Çalışma kâğıtlarının saklanması

Şirket'in çalışma kâğıtlarını saklama ihtiyacı ve süresi denetimin niteliğine ve şirketin içinde bulunduğu şartlara göre farklılık gösterebilmekle beraber, ilgili mevzuatının gerektirdiği ve belirlediği süreden az olmamak kaydıyla, çalışma kâğıtlarının kendi ihtiyaçlarını karşılayacak bir süre kadar saklar.

13.6. İzleme

Şirket'in Kalite Kontrol Politika ve Prosedürlerinin İzlenmesi

Şirket kalite kontrol sistemine ilişkin politika ve prosedürlerin yerinde ve yeterli olduğuna ve etkin şekilde işlediğine dair genel olarak makul güvence sağlayan bir izleme süreci oluşturmuştur.

Kalite kontrol politika ve prosedürlerine uygunluğunun izlenmesinin amacı,

- Mesleki standartlara ve yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygunluğun,
- Kalite kontrol sisteminin uygun şekilde tasarlanıp tasarlanmadığı ve etkin şekilde uygulanıp uygulanmadığının,
- Denetim şirketinin kalite kontrol politika ve prosedürlerinin, denetim şirketi veya ilgili sorumlu denetçi tarafından düzenlenen raporların, içinde bulunulan şartlara uygun olmalarını sağlayacak şekilde uygulanıp uygulanmadığının değerlendirilmesini sağlamak.

Kalite Kontrol Sisteminin Sürekli Gözden Geçirmede Dikkate Alınacak Hususlar

Şirket kalite kontrol sisteminin sürekli olarak gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesini aşağıdaki hususları dikkate alarak yapar.

- Mesleki standartlarda ve yürürlükteki mevzuatta meydana gelen değişikliklerin ve -uygun hâllerde- bunların Şirket'in politika ve prosedürlerine nasıl yansıtılacağına analizi.
- Bağımsızlıkla ilgili politika ve prosedürlere uygunluğun yazılı teyidinin analizi.
- Teorik ve uygulamalı eğitimler dâhil olmak üzere sürekli mesleki gelişime ilişkin analiz.
- Müşteri ilişkisinin ve denetim sözleşmesinin kabulü ve devam ettirilmesine yönelik kararların analizi.
- Denetim şirketinin temel ve mesleki eğitime dair politika ve prosedürlerine ilişkin geri bildirim sağlanması dâhil, sistemde yapılacak iyileştirmelerin ve atılacak düzeltici adımların belirlenmesi.
- Sisteme, sisteme uygunluk sağlanmasına veya sistemi anlama düzeyine ilişkin zayıflıkların uygun denetim şirketi personeline bildirilmesi.
- Kalite kontrol politika ve prosedürlerinde gerekli değişikliklerin zamanında yapılabilmesini sağlamak için uygun şirket personeli tarafından politika ve prosedürlerin takip edilmesi.

Kontrol

Kontrol işlemlerinin sıklığı aşağıdaki faktörler dikkate alınarak, en az yılda bir gerekli görüldüğünde her zaman yapılır. Kontrol işlemlerinin sıklığı belirlenirken, münferit denetimlerin seçiminin zamanlaması dâhil, çok sayıda faktör dikkate alınır.

Kontrol sürecinde, münferit denetimlerden bazıları ilgili denetim ekibine önceden haber verilmeden seçilebilir. Şirket kontrol kapsamını belirlerken, bağımsız dış kontrol programlarının kapsamını veya sonuçlarını dikkate alabilir. Ancak bağımsız dış kontrol programı, denetim şirketinin kendi iç izleme programının yerine kullanılamaz.

Tespit Edilen Eksikliklerin Değerlendirilmesi, Bildirilmesi ve Düzeltilmesi

Şirket izleme sürecinin sonunda tespit edilen eksikliklerin etkilerini değerlendirecek ve bu eksikliklerin aşağıdakilerden hangisi olduğuna karar vermektedir.

- Kalite kontrol sisteminin, Şirket'in mesleki standartlara ve yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygunluk sağladığına ve Şirket'in veya sorumlu denetçiler tarafından düzenlenen raporların içinde bulunulan şartlara uygun olduğuna dair makul güvence sağlama konusunda yetersiz olduğuna tam olarak işaret etmeyen durumlar veya
- Sistemik, tekrarlayan veya düzeltici adımların derhâl atılmasını gerektiren diğer önemli eksiklikler.

Bildirim

Şirket olarak izleme süreci sonucunda tespit edilmiş eksiklikleri ve uygun düzeltici adımlara yönelik tavsiyeleri ilgili sorumlu denetçilere ve diğer ilgili personele bildirilir.

Tespit edilen eksikliklerin ilgili sorumlu denetçiler dışındaki kişilere rapor edilmesi, eksiklik tespit edilen denetimin söz konusu raporda açıklanmasını gerektirmez. Ancak sorumlu denetçiler dışındaki kişilerin sorumluluklarını uygun şekilde yerine getirebilmeleri için bu tür açıklamaların yapılması gerekli olabilir.

İzleme Sonuçlarının Raporlanması

Şirket kalite kontrol sisteminin izlenmesiyle ilgili olarak yürütülen sürecin sonuçlarını yılda en az bir kez sorumlu denetçilere, yönetim kurulu da dâhil şirketteki diğer uygun kişilere bildirilir. Bu bildirim, görev tanımlarına ve sorumluluklarına uygun olarak, bu kişilerin ve Şirket'in gerektiğinde hızlı ve yerinde adımlar atabilmesini sağlayacak yeterlilikte olmaktadır.

Yapılacak bildirim;

- Uygulanan izleme prosedürlerinin açıklanmasını,
- İzleme prosedürlerinden elde edilen sonuçları,
- İlgili hâllerde, sistemik, tekrarlayan veya diğer önemli eksikliklerin açıklanmasını ve söz konusu eksikliklerin giderilmesi veya düzeltilmesi için atılan adımları içermektedir.

Şikâyet ve İddialar

Şirket,

- Yaptığı çalışmaların mesleki standartlara ve yürürlükteki mevzuat hükümlerine aykırı olduğuna ilişkin şikâyet ve iddiaların,
- Kalite kontrol sistemine aykırı hareket edildiğine ilişkin iddiaları

gereğince ele almaktadır.

Bu sürecin bir parçası olarak Şirket personelinin hiçbir korku ve baskı olmaksızın endişelerini dile getirebilmesini sağlayan ve açık şekilde tanımlanmış iletişim kanalları oluşturur.

Şikâyet ve iddiaların soruşturulması sırasında, kalite kontrol politika ve prosedürlerinin tasarım ve uygulanmasında eksikliklerin veya kalite kontrol sistemine bir veya birden fazla kişinin uymadığının tespit edilmesi hâlinde Şirket uygun adımları atar.

Şikâyet ve iddiaların soruşturulmasında, ilgili denetimin yürütülmesi sürecinde hiçbir şekilde görev almamış olması kaydıyla yönetim kurulu üyesi veya genel müdür yetkilendirilir.

Kalite Kontrol Sisteminin Belgelendirilmesi

Şirket kalite kontrol sisteminin her bir unsurunun işleyişine dair kanıt sağlamak için uygun belgelendirme yapılmasını sağlar. Bu çerçevede; izlemeye ilişkin uygun belgelendirme aşağıdaki hususları içermektedir.

- Tamamlanmış denetimlerin teftiş edilmek üzere seçilmesi prosedürü dâhil izleme prosedürleri.
- Aşağıdaki hususların değerlendirilmesine ilişkin kayıtlar:
 - Mesleki standartlara ve yürürlükteki mevzuat hükümlerine bağlılık,
 - Kalite kontrol sisteminin uygun şekilde tasarlanıp tasarlanmadığı ve sistemin etkin şekilde uygulanıp uygulanmadığı,
 - Denetim şirketinin kalite kontrol politika ve prosedürlerinin, şirket veya ilgili sorumlu denetçi tarafından düzenlenen raporların içinde bulunan şartlara uygun olmalarını sağlayacak şekilde uygulanıp uygulanmadığı.
 - Tespit edilen eksikliklerin tanımlanması, etkilerinin değerlendirilmesi ve bu eksikliklere ilişkin olarak herhangi bir adımın atılıp atılmayacağına karar verilmesine ve gerektiğinde hangi ilave adımların atılacağına ilişkin belirlenmesine ilişkin esaslar

14. Diğer Hususlar

Yoktur.